

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра терапевтичної стоматології

З А Т В Е Р Д Ж У Ю
декан стоматологічного факультету
проф. Костенко Є.Я.
“29” Серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Терапевтична стоматологія»
для студентів 3 курсу / V–VI семестр /

Рівень вищої освіти	Магістр
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	221 «Стоматологія»
Предметна спеціальність (Спеціалізація)	«Терапевтична стоматологія»
Освітня програма	«Стоматологія»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська, англійська

Ужгород 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» для здобувачів вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 221 «Стоматологія» предметної спеціальності (спеціалізації) «Терапевтична стоматологія» освітньої програми «Стоматологія».

Розробники: завідувач кафедри терапевтичної стоматології, к.мед.н., доцент Горзов Людмила Федорівна, ст.викл. Богдан О.М., ст.викл. Білинський О.Я.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *терапевтичної стоматології*

протокол № 7 від «15» червня 2022 р.

Завідувач кафедри

доц. Горзов Л.Ф.

Схвалено науково-методичною комісією стоматологічного факультету

протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Голова науково-методичної комісії

проф. Клітинська О.В.

Горзов Л.Ф., 2022р.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022р.

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 7,0	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 210	3-й	
Кількість модулів – 4	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 150 самостійної роботи студента – 60	5-й	6-й
	Лекції:	
	10	20
	Практичні (семінарські):	
	60	60
Вид підсумкового контролю: залік, іспит	Лабораторні:	
	0	0
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	20	40

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» є підготовка студентів до роботи в клініці, здатних діагностувати і лікувати захворювання зубів на основі вивчення анатоμο-фізіологічних особливостей будови зубів і пародонту; класифікацій; етіології, патогенезу та клініки карієсу, пульпіту та періодонтиту, їх ускладнень; особливостей клінічних і додаткових методів обстеження хворих з одонтопатологією; принципів лікування та профілактики цих захворювань.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

1. *інтегральна:*

Здатність клінічно мислити, вміти діагностувати, диференціювати та лікування захворювання зубів. Використовувати сучасні методи для лікування.

2. *загальні (ЗК):*

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу з метою виявлення педагогічних проблем і виробляти рішення щодо їх усунення (ЗК-1);
- здатність застосовувати знання на практиці (ЗК-2);
- уміння працювати із сучасною технікою (ЗК-3);
- здатність до опанування новими знаннями та продовження професійного розвитку (ЗК-4);
- уміння спілкуватися, включаючи усну та письмову комунікацію українською та принаймні однією із іноземних мов (ЗК-5);
- уміння організувати власну діяльність та ефективно управляти часом (ЗК-6);
- знання та розуміння з предметної області у професії викладача математики та інформатики (ЗК-7);
- здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій у навчально-виховному процесі (ЗК-8);
- набуття гнучкого мислення, відкритість до застосування стоматологічних знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи та повсякденному житті (ЗК-9);
- здатність до міжособистісного спілкування, здатність до самокритики, навички роботи в команді (ЗК-10);
- навички планування та управління часом (ЗК-11);
- уміння і здатність до прийняття рішень (ЗК-12);
- дотримання етичних принципів, здатність цінувати різноманіття та мультикультурність (ЗК-13);
- здатність до критичного мислення, навички обдумування (ЗК-14).

3. *фахові (спеціальні, предметні):*

- здатність ефективно працювати в областях педагогіки, психології, математики та інформатики (ФК-1);
- здатність працювати з інформацією і знаннями з освітніх проблем (ФК-2);
- працювати з колегами, учнями, практикантами, стажистами, іншими колегами та партнерами в медицині, що включає в себе здатність аналізувати складні ситуації, що стосуються лікування хворих (ФК-3);
- робота із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і широкому глобальному рівнях, включаючи розвиток відповідних професійних цінностей і здатності осмислювати результати навчання (ФК-4);
- здатність демонструвати глибокі знання з терапевтичної стоматології (ФК-5);
- здатність правильно поставити діагноз та провести лікування пацієнтів (ФК-6);
- здатність демонструвати на фантомах вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та використовувати стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології (ФК-7);

– здатність демонструвати на фантомах виконання стоматологічних маніпуляцій при лікуванні зубів (ФК-8).

3.ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

анатомія людини;
гістологія, ембріологія та цитологія,
медична біологія,
медична хімія,
біологічна та біоорганічна хімія,
мікробіологія,
вірусологія,
імунологія,
пропедевтика терапевтичної стоматології.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Терапевтична стоматологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знання: <ul style="list-style-type: none">– основи наукових досліджень, методики лікування основних стоматологічних захворювань;– методики роботи з колективом;– навички критичного мислення, розрізнення оціночних та емпіричних тез;– навички логічного, послідовного й аргументованого викладу думки;– навички самонавчання та самоорганізації;– навички усної та письмової комунікації українською та англійською мовами.	ПРН-1 ПРН-1.1 ПРН-1.2 ПРН-1.3 ПРН-1.4 ПРН-1.5 ПРН-1.6
Когнітивні уміння та навички з предметної області: <ul style="list-style-type: none">– вирішувати завдання, що відповідають його кваліфікації, зазначеної у освітньому стандарті;– вміти стимулювати пацієнтів на лікування з урахуванням психолого-педагогічних вимог;– вміти аналізувати власну діяльність, з метою її удосконалення та підвищення своєї кваліфікації;– володіти основними поняттями в терапевтичній стоматології;	ПРН-2 ПРН-2.1 ПРН-2.2 ПРН-2.3 ПРН-2.4
Практичні навички з предметної області, здатності: <ul style="list-style-type: none">– систематично підвищувати свою професійну майстерність;– використовувати новітні освітні технології, програмне забезпечення й сучасні технічні засоби навчання;– здатність використовувати інноваційні методики лікування.	ПРН-3 ПРН-3.1 ПРН-3.2 ПРН-3.3

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
1. Володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації.	ПРН-4
2. Вміння застосовувати основний стоматологічний інструментарій, матеріали та стоматологічне обладнання в терапевтичній стоматології.	ПРН-5
3. Знання: - структури стоматологічної поліклініки, її терапевтичного відділення; оснащення робочого місця лікаря-стоматолога; - основних методів обстеження стоматологічних хворих; - анатомо-фізіологічні особливості зубів та пародонта; - систематики хвороб зубів та пародонта; - клінічних ознак стоматологічних захворювань; - принципів проведення диференційної діагностики стоматологічних захворювань; - принципів та етапів лікування стоматологічних хворих;	ПРН-6 ПРН-6.1 ПРН-6.2 ПРН-6.3 ПРН-6.4 ПРН-6.5 ПРН-6.6 ПРН-6.7
4. Виконання практичних навичок: - проведення обстеження стоматологічного хворого; - обґрунтування і формулювання попереднього діагнозу; - проведення диференціальної діагностики; - аналіз результатів обстеження стоматологічного хворого; - постановка клінічного діагнозу; - заповнення амбулаторної карти стоматологічного хворого; - визначення гігієнічних індексів; - видалення зубного нальоту та зубного каменю різними способами; - проведення оцінки ефективності гігієни порожнини рота; - діагностика некаріозних уражень; - визначення розповсюдженості, інтенсивності та приросту інтенсивності карієсу; - внутрішньосиндромна диференціальна діагностика різних форм карієсу; - диференціальна діагностика різних форм пульпіту; - диференціальна діагностика різних форм періодонтиту; - визначення характеру та принципів лікування пацієнтів у клініці терапевтичної стоматології; - основні помилки та ускладнення лікування і діагностики цих захворювань, способи їх усунення; - проведення заходів профілактики найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології; - визначення невідкладних станів в клініці терапевтичної стоматології; - визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.	ПРН-7 ПРН-7.1 ПРН-7.2 ПРН-7.3 ПРН-7.4 ПРН-7.5 ПРН-7.6 ПРН-7.7 ПРН-7.9 ПРН-7.10 ПРН-7.11 ПРН-7.12 ПРН-7.13 ПРН-7.14 ПРН-7.15 ПРН-7.16 ПРН-7.17 ПРН-7.16 ПРН-7.17 ПРН-7.18

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

1. індивідуальна теоретична співбесіда (опитування) ;
2. тестовий контроль відповідно до етапів заняття (II-III рівнів) ;
3. вирішення типових задач відповідно до етапів заняття (II-III рівнів складності) ;
4. контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок підсумкового етапу

заняття :

- індивідуальний контроль навичок та їх результатів ;
- аналіз та оцінка результатів клінічної роботи ;
- 5. контроль підсумків ;
- 6. поточний контроль ;
- 7. залік ;
- 8. іспит ;

Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- **вербальні**, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок (різні види стоматологічних маніпуляцій на фантомах, виконання мануальних робіт (ліпка з пластиліну, різьблення з пластичних мас тощо);
- **перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок**;
- **інноваційні методи навчання**: ділова гра, кейс-метод.
- **заохочення** за наукові публікації або призові місця за участь у олімпіаді з дисциплін серед ВНЗ України, студентських конференціях тощо.

Максимальна ефективність навчання досягається за умови системного поєднання даних методів.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям, під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем, які студент опрацьовує самостійно і які не входять до структури практичного заняття.

Теоретичні знання:

1. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу або теоретична співбесіда.
2. Письмовий теоретичний контроль.

Практичні навички та вміння:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма модульного контролю:

Модульний контроль (МК) проводиться на заключному практичному занятті модулю (за розкладом). МК складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (практичні заняття) з дисципліни «Терапевтична стоматологія» та за умови набору мінімальної кількості балів за поточну успішність (не менше 36, що відповідає за національною шкалою оцінці «3»).

Теоретичні знання:

1. Індивідуальне усне опитування.
2. Письмове вирішення тестових завдань.
3. Письмовий теоретичний контроль.

Практичні навички та вміння:

1. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Форма підсумкового семестрового контролю:

Підсумковий семестровий контроль проводиться за розкладом. Складається студентом за умови відсутності академічної заборгованості (лекції та практичні заняття) з дисципліни «Терапевтична стоматологія».

Теоретичні знання та практичні навички:

1. Письмове вирішення тестових завдань.
2. Індивідуальне усне опитування теоретичного матеріалу.
3. Індивідуальний контроль практичних навичок та їх результатів на фантомі.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні кожного **модуля (залікового кредиту) – 100**, в тому числі за **поточну навчальну діяльність – 60** балів, за результатами **модульного підсумкового контролю – 40** балів. При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою, які потім конвертуються в бали залежно від кількості тем у модулі таким чином:

Традиційна оцінка	Конвертація в бали			
	Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Модуль № 4
“5”	5	3	3	5
“4”	4	2,5	2,5	4
“3”	3	2	2	3
“2”	0	0	0	0
Кількість тем в модулі	11	19	18	12

Вага кожної теми в межах одного модуля має бути однаковою.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці “3” на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Оцінювання індивідуальної самостійної роботи

Кількість балів за індивідуальну самостійну роботу студента (ІСРС) вираховується як різниця між максимальною кількістю балів за поточну навчальну діяльність (60 балів) і максимальною кількістю балів за поточну успішність студента при засвоєнні тем модуля. Бали за ІСРС нараховуються при успішному її захисті.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота											T11 Підсумковий модульний контроль 1	Су ма
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	ICPC	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I, вираховується шляхом множення кількості балів (5), що відповідають оцінці "5" на кількість тем (10) і становить 50 балів.

За ICPC (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв'язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 10 балів.

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I становить 60(50+10) балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля I є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (3), що відповідають оцінці "3" на кількість тем у модулі (10) та додавання балів (6), що відповідають оцінці "3" за ICPC, і становить 36 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота										T29, 30 Підсумковий модульний контроль 2	Су ма
T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20		40	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3			
T21	T22	T23	T24	T25	T26	T27	T28	ICPC			
3	3	3	3	3	3	3	3	9			

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну успішність модуля II вираховується шляхом множення кількості балів (3), що відповідають оцінці "5" на кількість тем (17) і становить 51 бал.

За ICPC (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв'язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 9 балів.

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент при вивченні модуля II становить 60 (51+9) балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля II є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (2), що відповідають оцінці "3" на кількість тем у модулі (17) та додавання балів (2), що відповідають оцінці "3" за ICPC, і становить 36 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 3)

Поточне оцінювання та самостійна робота									Т48 Підсумковий модульний контроль 3	Су ма
T31	T32	T33	T34	T35	T36	T37	T38	T39	40	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3		
T40	T41	T42	T43	T44	T45	T46	T47	ICPC		
3	3	3	3	3	3	3	3	9		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну успішність модуля III вираховується шляхом множення кількості балів (3), що відповідають оцінці "5" на кількість тем (17) і становить 51 бал.

За ICPC (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв'язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 9 балів.

Таким чином максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля III становить 60 (51+9) балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модулю III є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (2), що відповідають оцінці "3" на кількість тем у модулі (17) та додавання балів (2), що відповідають оцінці "3" за ICPC, і становить 36 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 4)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Т59, 60 Підсумковий модульний контроль 4	Су ма	
T49	T50	T51	T52	T53	T54	T55	T56	T57	T58	ICPC	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля IV, вираховується шляхом множення кількості балів (5), що відповідають оцінці "5" на кількість тем (10) і становить 50 балів.

За ICPC (індивідуальну самостійну роботу студента, що включає підготовку огляду наукової літератури, написання схем, навчальних таблиць, розв'язування ситуаційних задач) при успішному її захисті студенту нараховується ще додатково 10 балів.

Таким чином максимальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля IV становить 60 (50+10) балів.

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент при вивченні модуля IV є критерієм допуску до модульного підсумкового контролю, вираховується шляхом множення кількості балів (3), що відповідають оцінці "3" на кількість тем у модулі (10) та додавання балів (6), що відповідають оцінці "3" за ICPC, і становить 36 балів.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	10	50	17	51	17	51	10	50
Індивідуальна самостійна робота студента (ІСРС)	1	10	1	9	1	9	1	10
Модульна контрольна робота	1	40	2	40	1	40	2	40
Разом		100		100		100		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Форми модульного контролю	Конвертація у бали традиційних оцінок			
	«5»	«4»	«3»	«2»
Усне опитування/письмовий теоретичний контроль	30 - 27	26 - 22	21 - 18	0
Письмове тестування	10 - 9	8 - 7	7 - 6	0
	40 - 36	35 - 29	28 - 24	0

Таким чином **максимальна кількість** балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу становить **40** балів, що відповідає оцінці «5».

Мінімальна кількість балів, яку може набрати студент за модульну контрольну роботу становить **24** бали, що в свою чергу відповідає оцінці «3»

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка за підсумковий семестровий контроль визначається як середнє арифметичне отриманих балів за модулі.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалами ECTS та 4-ри бальною (традиційною)

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% студентів

B	Наступні 25% студентів
C	Наступні 30% студентів
D	Наступні 25% студентів
E	Останні 10% студентів

Відсоток студентів визначається на виборці студентів даного курсу в межах відповідної спеціальності.

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована студентам, конвертується у 4-ри бальну шкалу таким чином:

Конвертація рейтингового балу у шкалу успішності ECTS

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для диф. заліку, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Примітка: за звичайний (недиференційований) залік національна оцінка “зараховано” відповідає оцінці від 60 до 100 балів за 100-бальною шкалою, а оцінка “не зараховано” - від 35 до 59 балів.

Оцінка з дисципліни **FX (“2”)** виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Оцінка **F (“1”)** виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий модульний контроль. Вони мають право на повторне складання підсумкового модульного контролю, але не більше 2-х разів, під час зимових канікул та протягом 2-х додаткових тижнів після закінчення весняного семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенні вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

Оцінка «ВІДМІННО»

виставляється студенту, який володіє глибокими та систематичними знаннями по пропедевтиці терапевтичної стоматології у відповідності з навчальною програмою, засвоїв основну, додаткову літературу та лекційний курс. Студент, що претендує на відмінну оцінку мусить розуміти клінічне та практичне значення пропедевтики терапевтичної стоматології, її зв'язок з іншими медичними дисциплінами. Він уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, знає хід та послідовність самостійної роботи для виконання практичного завдання, виявляє елементи творчого мислення. Студент обов'язково повинен знати принципи фантомного курсу, передбачених програмою згідно переліку «практичних навичок».

Оцінку «ДОБРЕ»

заслуговує студент, що повністю володіє програмним матеріалом, засвоїв основну навчальну літературу, лекційний курс та практичні заняття, може самостійно виконати мінімум практичних навичок.

Оцінку «ЗАДОВІЛЬНО»

заслуговує студент, який знає лише основи програмного матеріалу в об'ємі, достатньому для подальшого навчання на стоматологічному факультеті та для виконання роботи по професії лікаря-стоматолога. Студент зазнає труднощів при виконанні практичної роботи і не в повному обсязі оволодіває необхідними практичними навичками. Під час модульного контролю допускає помилки, які виправляє за допомогою викладача.

Оцінка «НЕЗАДОВІЛЬНО»

виставляється студенту, що має суттєві прогалини у знаннях програмного матеріалу, не володіє потрібними практичними навичками. Оцінка «незадовільно» виставляється студентам, які не придатні продовжити навчання на стоматологічному факультеті та виконувати свої професійні обов'язки без додаткового засвоєння пропедевтики терапевтичної стоматології.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Всеместр

Модуль № 1: «Методи обстеження стоматологічного хворого»

Тема 1. Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами.

Тема 2. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.

Тема 3. Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.

Тема 4. Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів).

Тема 5. Обстеження місця захворювання (*Locus morbi*): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація.

Тема 6. Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів.

Тема 7. Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.

Тема 8. Медична документація терапевтичного прийому (наказ МОЗ № 110). Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий і юридичний документ.

Тема 9. Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion (стандартна та спрощена методики), індексу ефективності гігієни порожнини рота.

Тема 10. Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.

Тема 11. Проміжний контроль модуля 1.

Модуль № 2: «Ураження твердих тканин зубів. Карієс та некаріозні ураження зубів»

Тема 12. Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).

Тема 13. Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рибаківа, Е.В. Боровського, П.А. Леуса, В.К. Леонтєва, В.Р. Окушко Е.В. Боровського та ін.).

Тема 14. Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.

Тема 15. Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби та методики ремінералізуючої терапії: групи, властивості, особливості використання.

Тема 16. Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Тема 17. Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

Тема 18. Гострий та хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.

Тема 19. Односеансний та двоесеансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.

Тема 20. Квітучий карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 21. Лікування множинного карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання.

Тема 22. Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.

Тема 23. Некаріозні ураження зубів. Класифікація Патрикеева. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним.

Тема 24. Некаріозні ураження зубів, що виникають після прорізування. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.

Тема 25. Помилки та ускладнення в діагностиці і лікуванні карієсу. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.

Тема 26. Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів.

Тема 27. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.

Тема 28. Проміжний контроль модуля 2.

Тема 29. Підсумковий тестовий контроль модуля 2.

Тема 30. Підсумковий контроль практичних навичок модуля 2.

IV семестр

Модуль № 3: «Захворювання ендодонта - пульпіт. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика»

Тема 31. Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 32. Гіперемія пульпи та гострий частковий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 33. Гострий загальний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 34. Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 35. Хронічний простий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 36. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 37. Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Некроз і атрофія пульпи.

Тема 38. Конкрементозний та кореневий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 39. Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика.

Тема 40. Методи і засоби знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування. Премедикація.

Тема 41. Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму. Метод збереження пульпи: показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність і можливі ускладнення.

Тема 42. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу.

Тема 43. Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.

Тема 44. Девіталізація пульпи: показання до використання, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.

Тема 45. Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту. Показання до використання. Методика проведення: етапи, лікарські засоби. Недоліки та можливі ускладнення.

Тема 46. Силери та філери для пломбування корневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування. Способи пломбування корневих каналів: методи центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки, ускладнення.

Тема 47. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту.

Тема 48. Проміжний контроль модуля 3.

Модуль № 4: «Захворювання ендодонта - періодонтит. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика»

Тема 49. Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г.Лукомського, М.А. Грошикова, С.А. Вайндруха, МКХ-10). Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів.

Тема 50. Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Гострий серозний періодонтит інфекційного генезу: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

Тема 51. Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.

Тема 52. Хронічний фіброзний, гранулюючий, гранульоматозний періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.

Тема 53. Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.

Тема 54. Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.

Тема 55. Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного та неінфекційного (медикаментозного та травматичного) походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Антidotна терапія. Сучасні технології та інструменти для обробки корневих каналів. Особливості пломбування.

Тема 56. Лікування хронічного верхівкового періодонтиту одноко-рених та багатокорених зубів. Принципи лікування. Методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Послідовність та особливості етапів лікування. Ефективність лікування. Показання та лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни. Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики.

Тема 57. Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпіту та періодонтиту. Методики. Апаратура.

Тема 58. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми періодонтиту.

Тема 59. Підсумкове заняття за модулем 4.

Тема 60. Семестрова підсумкова атестація (усний іспит)

6.2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Форма навчання:				
	Усього	у тому числі			
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	Індивідуальна, самостійна робота	
V-й семестр					
Модуль 1					
Тема 1. Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами.	2	2	2	0	0
Тема 2. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.	2		2	0	0
Тема 3.Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя. Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.	2		2	0	0
Тема 4.Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів).	3		2	0	1
Тема 5.Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація.	3		2	0	1
Тема 6.Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів.	3		2	0	1
Тема 7.Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва.	2		2	0	0

Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.					
Тема 8.Медична документація терапевтичного прийому (наказ МОЗ № 110). Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий і юридичний документ.	2		2	0	0
Тема 9. Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ГІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion (стандартна та спрощена методики), індексу ефективності гігієни порожнини рота.	3		2	0	1
Тема 10.Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.	3		2	0	1
Проміжний контроль модуля 1.	3		2	0	1
Разом за модуль	30	2	22	0	6
Модуль 2					
Тема 1. Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).	2		2	0	0
Тема2.Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рибаківа, Е.В. Боровського, П.А. Леуса, В.К.Леонтьєва, В.Р. Окушко Е.В. Боровського та ін.).	2		2	0	0
Тема3.Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.	2	8	2	0	0
Тема4.Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби та методики ремінералізуючої терапії: групи, властивості, особливості використання.	3		2	0	1
Тема5.Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	3		2	0	1
Тема6.Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	3		2	0	1

Тема7.Гострий та хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.	3		2	0	1
Тема8.Односеансний та двохрансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.	3		2	0	1
Тема9.Квітучий карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика.	3		2	0	1
Тема10. Лікування множинного карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання.	3		2	0	1
Тема11.Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.	3		2	0	1
Тема12.Некаріозні ураження зубів. Класифікація Патрикеева. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендеміч-ний флюороз. Класифікація флюорозу зубівза А.К. Ніколішиним.	2		2	0	0
Тема13. Некаріозні ураження зубів, що виникають після прорізуван-ня. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.	3		2	0	1
Тема14. Помилки та ускладнення в діагностиці і лікуванні карієсу. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.	3		2	0	1
Тема15.Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів.	3		2	0	1
Тема16.Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.	2		2	0	0
Проміжний контроль модуля 2.	3		2	0	1
Підсумковий тестовий контроль модуля 2.	3		2	0	1
Підсумковий контроль практичних навичок модуля 2.	3		2	0	1
Разом за модуль	60	8	38	0	14

Разом за семестр	90	10	60	0	20
VI -й семестр					
Модуль 3					
Тема 1. Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	3	10	2	0	1
Тема 2. Гіперемія пульпи та гострий частковий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	3		2	0	1
Тема 3. Гострий загальний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	3		2	0	1
Тема 4. Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	3		2	0	1
Тема 5. Хронічний простий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	3		2	0	1
Тема 6. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	3		2	0	1
Тема 7. Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Некроз і атрофія пульпи.	3		2	0	1
Тема 8. Конкрементозний та кореневий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	3		2	0	1
Тема 9. Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика.	3		2	0	1
Тема 10. Методи і засоби знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування. Премедикація.	4		2	0	2
Тема 11. Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму. Метод збереження пульпи: показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність і можливі ускладнення.	4		2	0	2
Тема 12. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу.	4		2	0	2
Тема 13. Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: пока-зання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.	4		2	0	2

Тема 14. Девіталізація пульпи: показання до використання, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.	4		2	0	2
Тема 15. Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту. Показання до використання. Методика проведення: етапи, лікарські засоби. Недоліки та можливі ускладнення.	4		2	0	2
Тема 16. Силери та філери для пломбування корневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування. Способи пломбування корневих каналів: методи центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки, ускладнення.	4		2	0	2
Тема 17. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту.	2		2	0	0
Проміжний контроль модуля 3.	3		2	0	1
Разом за модуль	70	10	36	0	24
Модуль 4					
Тема 1. Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г.Лукомського, М.А.Грошикова, С.А.Вайндруха, МКХ-10). Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів.	3		2	0	1
Тема 2. Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Гострий серозний періодонтит інфекційного генезу: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	3		2	0	1
Тема 3. Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	3	10	2	0	1
Тема 4. Хронічний фіброзний, гранулюючий, грануломатозний періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	3		2	0	1
Тема 5. Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.	3		2	0	1
Тема 6. Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорозу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.	4		2	0	2

Тема 7. Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного та неінфекційного (медикаментозного та травматичного) походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.	4		2	0	2
Тема 8. Лікування хронічного верхівкового періодонтиту одноко-рених та багатокорених зубів. Принципи лікування. Методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Послідовність та особливості етапів лікування. Ефективність лікування. Показання та лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни. Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики.	4		2	0	2
Тема 9. Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпіту та періодонтиту. Методики. Апаратура.	3		2	0	1
Тема 10. Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми періодонтиту.	2		2	0	0
Підсумкове заняття за модулем 4	4		2	0	2
Семестрова підсумкова атестація (усний іспит)	4		2	0	2
Разом за модуль	50	10	24	0	16
Разом за семестр	120	20	60	0	40
Усього годин	210	30	120	0	60

6.3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
3 курс V семестр

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1.	Обстеження стоматологічного хворого: суб'єктивні та об'єктивні основні та додаткові методи. Медична документація терапевтичного стоматологічного прийому. Історія хвороби як медичний, юридичний та науковий документ.	2
2.	Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: розповсюдженість та інтенсивність карієсу, приріст інтенсивності. Карта епідеміологічного обстеження ВООЗ. Етіологія та патогенез карієсу. Сучасні уявлення про причини виникнення та теорії розвитку карієсу: суть, переваги та недоліки. Поняття функціонально-структурної резистентності твердих тканин зуба.	2
3.	Карієс зуба. Класифікація. Морфологічні зміни твердих тканин зуба на різних стадіях каріозного процесу за даними променевої, електронної та поляризаційної мікроскопії. Клініка, діагностика та диференційна діагностика карієсу. Використання фізичних методів для діагностики карієсу.	2
4.	Лікування карієсу: види, вибір методу в залежності від клінічної форми. Ремінералізуюча терапія. Етапи хірургічного лікування. Особливості лікування глибокого карієсу. Загальне та місцеве лікування множинного карієсу. Медикаментозні засоби та фізичні методи в комплексній терапії карієсу зубів.	2
5.	Некаріозні ураження зубів. Класифікація за Патрикєєвим. Патоморфологія, клініка та діагностика уражень, що виникають до та після прорізування зубів. Лікування.	2

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
3 курс VI семестр

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
6.	Пульпіт: етіологія і патогенез та класифікації. Патоморфологія гострих і хронічних форм пульпіту. Симптоматологія пульпіту. Характеристика і механізм виникнення больового синдрому. Клініка, діагностика гострих форм пульпіту.	2
7.	Клініка, діагностика хронічних форм пульпіту та їх загострення. Диференціальна діагностика різних форм пульпіту.	2
8.	Знеболення в терапевтичній стоматології.	2
9.	Лікування пульпіту біологічним, вітальним ампутаційним та екстирпаційним методами. Показання, послідовність та особливості етапів. Ефективність методів, можливі ускладнення та методи їх запобігання.	2

10.	Девітальна екстирпація, ампутація та комбінований метод лікування пульпіту. Муміфікація, етапи проведення, ускладнення. Порівняльна характеристика різних методів лікування пульпіту.	2
11.	Періодонтит. Етіологія і патогенез. Патоморфологічні зміни при різних формах періодонтиту. Класифікація періодонтиту.	2
12.	Клініка, діагностика, диференціальна діагностика гострих форм періодонтиту.	2
13.	Клініка, діагностика, диференціальна діагностика, хронічних та загострених форм періодонтиту. Значення рентгенологічного методу діагностики.	2
14.	Лікування різних форм періодонтиту. Невідкладна допомога. Загальні принципи, послідовність та особливості етапів лікування. Сучасні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції.	2
15.	Помилки та ускладнення в терапевтичній стоматології, їх причини, попередження та способи усунення. причини, попередження та способи усунення.	2

**6.3. THEMATIC PLAN OF LECTURES
for 3rd year students
V semester**

№	Topics of classes	Hours
1.	Examination of a dental patient: subjective and objective basic and additional methods. Medical documentation for therapeutic dental treatment. History of the disease as a medical, legal and scientific document.	2
2.	Caries of the tooth. Definition. Epidemiology of caries: prevalence and intensity of caries, increase of intensity. WHO Epidemiological Survey Map. Etiology and pathogenesis of caries. Modern ideas about the causes occurrence and the theory of development of caries: the essence, advantages and disadvantages. The concept of functional-structural resistance of hard tooth tissues.	2
3.	Caries of the tooth. Classification. Morphological changes of the hard tissues of the tooth at different stages of the carious process according to the radiographic, electron and polarization microscopy. Clinic, diagnostics and differential diagnostics of caries. Use of physical methods for diagnosis of caries. .	2
4.	Treatment of caries: types, choice of method depending on the clinical form. Remineralizing therapy. Stages of surgical treatment. Features of treatment of deep caries. General and local treatment of multiple caries. Medicines and physical methods in the complex therapy of caries of teeth.	2
5.	Non-carious lesions of the teeth. Classification by Patrickeyev. Pathomorphology, clinic and diagnostics of lesions occurring before and after teeth eruption. Treatment.	2

for 3rd year students
VI semester

№	Topics of classes	Hours
6.	Pulpitis: etiology and pathogenesis and classification. Pathomorphology of acute and chronic forms of pulpitis. Symptoms of pulpitis. Characteristics and mechanism of occurrence of pain syndrome. Clinic, diagnostics of acute forms of pulpitis.	2
7.	Clinic, diagnostics of chronic forms of pulpitis and their exacerbation. Differential diagnostics of various forms of pulpitis.	2
8.	Anesthesia in therapeutic dentistry.	2
9.	Treatment of pulpitis by biological, vital amputation and extirpation methods. Indications, sequence and peculiarities of the stages. Effectiveness of methods, possible complications and methods of their prevention.	2
10.	Devital extirpation, amputation and a combined method of pulpitis treatment. Mummification, stages of conduction, complications. Comparative characteristics of different methods of pulpitis treatment.	2
11.	Apical periodontitis. Etiology and pathogenesis. Pathomorphological changes in various forms of apical periodontitis. Classification of apical periodontitis.	2
12.	Clinic, diagnostics, differential diagnostics of acute forms of apical periodontitis.	2
13.	Clinic, diagnostics, differential diagnostics, chronic and exacerbated forms of apical periodontitis. The value of the X-ray diagnostic method.	2
14.	Treatment of various forms of apical periodontitis. Emergency aid. General principles, sequence and peculiarities of treatment stages. Modern methods of influence on the periapical focus infection.	2
15.	Errors and complications in therapeutic dentistry, their causes, prevention and elimination.	2

6.4. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ, ЛАБОРАТОРНИХ) ЗАНЯТЬ

«Терапевтична стоматологія» 3 курс

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Організація стоматологічної допомоги в Україні. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами.	2
2.	Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога: універсальні стоматологічні установки та крісла. Техніка безпеки. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.	2
3.	Схема обстеження стоматологічного хворого. Суб'єктивне обстеження: скарги, анамнез захворювання та життя.	2

	Характеристика больового синдрому при різних ураженнях зубів.	
4.	Клінічні методи обстеження, їх значення для діагностики захворювань порожнини рота: огляд (зовнішній, обличчя пацієнта, присінка, власне порожнини рота, зубних рядів).	2
5.	Обстеження місця захворювання (Locus morbi): огляд ураженого зуба, зондування, перкусія, пальпація.	2
6.	Допоміжні методи обстеження хворого: термодіагностика, ЕОД, застосування детекторів карієсу: методика проведення, інтерпретація результатів.	2
7.	Рентгенологічна, люмінесцентна та транслюмінаційна діагностика. Показання, особливості проведення. Діагностичні тести: з анестезією та на препарування. Методика визначення тригерних зон та обстеження місць виходу периферичних гілок трійчастого нерва. Лабораторні методи обстеження. Інтерпретація результатів.	2
8.	Медична документація терапевтичного прийому (наказ МОЗ № 110). Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий і юридичний документ.	2
9.	Гігієна порожнини рота, та її значення в комплексній профілактиці захворювань органів порожнини рота і організму в цілому. Визначення ПІ за Федоровим-Володкіною та Green-Vermillion (стандартна та спрощена методики), індексу ефективності гігієни порожнини рота.	2
10.	Зубний наліт та зубний камінь. Механізм утворення. Структура, фізичні властивості, хімічний склад, мікрофлора. Способи видалення. Проведення професійної гігієни порожнини рота. Оцінка ефективності видалення зубного нальоту і зубного каменю.	2
11.	Проміжний контроль модуля 1.	2
12.	Карієс зуба. Визначення поняття. Статистичні показники карієсу зуба. Класифікація карієсу. Поняття структурної та функціональної резистентності твердих тканин зуба. Визначення резистентності емалі (ТЕР-тест).	2
13.	Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Вклад вчених: Міллера, Д.А. Ентіна, І.Г. Лукомського, А.Е. Шарпенака, А.І. Рибаківа, Е.В. Боровського, П.А. Леуса, В.К.Леонтьєва, В.Р. Окушко Е.В. Боровського та ін.).	2
14.	Гострий і хронічний карієс в стадії плями. Патоморфологія, клініка, діагностика, диференційна діагностика.	2
15.	Лікування гострого та хронічного початкового карієсу. Медикаментозні засоби та методики ремінералізуючої терапії: групи, властивості, особливості використання.	2
16.	Гострий та хронічний поверхневий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2

17.	Гострий і хронічний середній карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.	2
18.	Гострий та хронічний глибокий карієс: патоморфологія, клініка, діагностика, внутрішньо- та позасиндромна диференціальна діагностика.	2
19.	Односеансний та двохрансний методи лікування гострого глибокого карієсу. Лікувальні пасти: групи, властивості, методики використання.	2
20.	Квітучий карієс: причини розвитку, патоморфологія, клініка, діагностика.	2
21.	Лікування множинного карієсу: загальне та місцеве. Лікувальні засоби: групи, дозування, способи використання.	2
22.	Профілактика карієсу. Значення індивідуальної та суспільної профілактики. Засоби профілактики. Організація профілактики карієсу зубів вагітних, призовників, робітників окремих виробництв. Оцінка ефективності.	2
23.	Некаріозні ураження зубів. Класифікація Патрикєєва. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпо-, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним.	2
24.	Некаріозні ураження зубів, що виникають після прорізування. Патоморфологія, клініка, діагностика та лікування ерозії емалі, клиноподібного дефекта. Травматичні та хімічні ураження. Гіперестезія твердих тканин зубів. Усунення гіперестезії за допомогою сучасних десенситайзерів: склад, властивості, методики використання.	2
25.	Помилки та ускладнення в діагностиці і лікуванні карієсу. Вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів: причина, клініка, діагностика, диференціальна діагностика. Лікування, профілактика.	2
26.	Використання фізичних методів для лікування і профілактики карієсу та некаріозних уражень зубів.	2
27.	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми карієсу та некаріозних уражень.	2
28.	Проміжний контроль модуля 2.	2
29.	Підсумковий тестовий контроль модуля 2.	2
30.	Підсумковий контроль практичних навичок модуля 2.	2
31.	Пульпіт. Етіологія, патогенез, класифікація (Є.М. Гофунг, КМІ (1964), МКХ-10), їх позитивні якості та недоліки. Гострий травматичний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
32.	Гіперемія пульпи та гострий частковий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
33.	Гострий загальний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
34.	Гострий гнійний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2

35.	Хронічний простий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
36.	Хронічний гіпертрофічний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
37.	Хронічний гангренозний пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика. Некроз і атрофія пульпи.	2
38.	Конкрементозний та кореневий пульпіт: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
39.	Загострення хронічного пульпіту: патоморфологія, клініка, діагностика.	2
40.	Методи і засоби знеболення при пульпіті. Лікарські засоби і способи їх застосування. Премедикація.	2
41.	Методи лікування пульпіту. Обґрунтування вибору методу лікування пульпіту в залежності від форми, перебігу та загального стану організму. Метод збереження пульпи: показання до застосування. Методика лікування. Лікарські засоби, їх пропис. Ефективність і можливі ускладнення.	2
42.	Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу.	2
43.	Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: показання, методика, лікарські засоби. Ефективність методу, можливі ускладнення. Діатермокоагуляція. Показання, методика проведення, ускладнення.	2
44.	Девіталізація пульпи: показання до використання, методика проведення, лікарські засоби. Девітальна екстирпація пульпи. Показання, етапи лікування, сучасні технології. Можливі ускладнення та їх усунення. Ефективність методу.	2
45.	Девітальний ампутаційний та комбінований методи лікування пульпіту. Показання до використання. Методика проведення: етапи, лікарські засоби. Недоліки та можливі ускладнення.	2
46.	Силери та філери для пломбування корневих каналів при пульпіті: групи, властивості, показання до застосування, методика пломбування. Способи пломбування корневих каналів: методи центрального штифта, вертикальної конденсації гутаперчі, холодної і теплої латеральної конденсації гутаперчі. Помилки, ускладнення.	2
47.	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми пульпіту.	2
48.	Проміжний контроль модуля 3.	2
49.	Періодонтит: етіологія, патогенез, класифікація (І.Г.Лукомського, М.А. Грошикова, С.А Вайндруха, МКХ-10). Патологічна анатомія гострих і хронічних періодонтитів.	2
50.	Гострий медикаментозний і травматичний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Гострий серозний періодонтит інфекційного генезу: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	2

51.	Гострий гнійний верхівковий періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика.	2
52.	Хронічний фіброзний, гранулюючий, гранульоматозний періодонтит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика.	2
53.	Загострення хронічних верхівкових періодонтитів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Ускладнення періодонтиту періоститом.	2
54.	Рентгендіагностика періодонтитів. Поняття остеосклерозу, остеопорузу, деструкції, деформації, гіперцементозу та ін.	2
55.	Лікування гострого серозного та гнійного верхівкового періодонтиту інфекційного та неінфекційного (медикаментозного та травматичного) походження. Невідкладна допомога. Послідовність та особливості етапів лікування. Антидотна терапія. Сучасні технології та інструменти для обробки кореневих каналів. Особливості пломбування.	2
56.	Лікування хронічного верхівкового періодонтиту однокореневих та багатокореневих зубів. Принципи лікування. Методи впливу на заапикальне вогнище інфекції. Послідовність та особливості етапів лікування. Ефективність лікування. Показання та лікування верхівкового періодонтиту в скорочені терміни. Помилки в діагностиці та лікуванні періодонтиту. Причини, способи усунення та профілактики.	2
57.	Використання фізичних факторів в комплексній терапії пульпіту та періодонтиту. Методики. Апаратура.	2
58.	Написання розширеної картки амбулаторного хворого на різні форми періодонтиту.	2
59.	Підсумкове заняття за модулем 4.	2
60.	Семестрова підсумкова атестація (усний іспит)	2
Разом		120

6.4. THEMATIC PLAN OF PRACTICAL CLASSES

«Therapeutic dentistry» 3th year students

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
1.	Organization of dental care in Ukraine. The structure of the dental clinic and its therapeutic department. Tasks of therapeutic dentistry, interrelation with general clinical and dental disciplines.	2
2.	Equipment of dentist's workplace: universal stomatologic devices and dental chairs. Safety. Ethics and deontology in dentistry. Iatrogenic diseases.	2
3.	Scheme of examination of a dental patient. Subjective examination: complaints, anamnesis of disease and life. Characteristics of the pain syndrome with various tooth diseases.	2

4.	Clinical examination methods, their importance for the diagnosis of diseases of the oral cavity: examination (external, patient's face, oral cavity, teeth).	2
5.	Locus morbi examination: A survey of the affected tooth, probing, percussion, palpation.	2
6.	Auxiliary methods of examination of a patient: thermodiagnosics, EOD, application of caries detectors: method of conducting, interpretation of results.	2
7.	X-ray, luminescent and transilluminal diagnostics. Indications, features of conducting. Diagnostic tests: with anesthesia and for preparation. Method of determination of trigger zones and examination of places of peripheral branches of the trigeminal nerve. Laboratory examination methods. Interpretation of results.	2
8.	Medical documentation for therapeutic use. Medical card of a dental patient (043/O) - a medical, scientific and legal document.	2
9.	Hygiene of the oral cavity, and its importance in the comprehensive prevention of diseases of the organs of the oral cavity and the body as a whole. Definition of GI for Fedorov-Volodkin and Green-Vermillion (standard and simplified methods), oral hygiene index (Podshadley, Haley).	2
10.	Dental plaque and dental debris. The mechanism of appearance. Structure, physical properties, chemical composition, microflora. Methods of removing. Making professional oral hygiene. Evaluation of the effectiveness of removing dental plaque and dental debris.	2
11.	Module 1	2
12.	Caries of tooth. Definition of the concept. Statistical indexes of tooth decay. Classification of caries. Concept of structural and functional resistance of hard tooth tissues. Determination of enamel resistance (TER test).	2
13.	Theories about etiology and pathogenesis of caries. Contribution of scientists: Miller, D.A. Entin, IG Lukomskiy, A.E. Sharpenak, P.A. Leus, V.K. Leontiev, VR Okushko E.V. Borovsky et al.).	2
14.	Acute and chronic initial caries Pathomorphology, clinic, diagnostics, differential diagnostics.	2
15.	Treatment of acute and chronic initial caries. Medicines and methods of remineralizing therapy: groups, properties, peculiarities of use.	2
16.	Acute and chronic superficial caries: pathomorphology, clinic, diagnostics, differential diagnosis, treatment.	2
17.	Acute and chronic middle caries: pathomorphology, clinic, diagnostics, differential diagnosis, treatment.	2
18.	Acute and chronic deep caries: pathomorphology, clinic, diagnostics, intra-and extrasyndromal differential diagnostics.	2
19.	One-session and two-session methods of treatment of acute deep caries. Therapeutic pastes: groups, properties, methods of use.	2
20.	Multiple caries: causes of development, pathomorphology, clinic, diagnosis.	2
21.	Multiple caries treatment: general and local. Medicinal pastes: groups, dosage, methods of use.	2

22.	Caries prevention. The value of individual and social prevention. Means of prophylaxis. Organization of prevention of dental caries of pregnant women, conscripts, workers of industries. Evaluating efficiency.	2
23.	Non-carious lesions of the teeth. Classification of Patrickeyev. Pathomorphology, clinic and diagnosis of non-carious lesions that occur before teething: hypo-hyperplasia, endemic fluorosis. Classification of dental fluorosis by A.K. Nikolishin	2
24.	Pathomorphology, clinic and diagnosis of non-carious lesions that occur after teeth eruption. Pathomorphology, clinic, diagnosis and treatment of enamel erosion, wedge-shaped defect. Traumatic and chemical lesions. Hyperesthesia of hard teeth tissues. Elimination of hyperesthesia with the help of modern desensitizers: composition, properties, methods of use.	2
25.	Errors and complications in the diagnosis and treatment of caries. Secondary caries of depulped teeth: cause, clinic, diagnosis, differential diagnosis. Treatment, prevention	2
26.	Use of physical methods for the treatment and prevention of caries and non-carious lesions of teeth.	2
27.	Writing an medical card for patient for various forms of caries and non-carious lesions.	2
28.	Submodule 2.	2
29.	Test control of module 2	2
30.	Manual skills control of module 2	2
31.	Pulpitis Etiology, pathogenesis, classification (YM Gofung, KMI (1964), MKH-10), their positive qualities and disadvantages. Acute traumatic pulpitis: pathomorphology, clinic, diagnosis.	2
32.	Hyperemia of pulp and acute partial pulpitis: pathomorphology, clinic, diagnostics, differential diagnostics.	2
33.	Acute general pulpitis: pathomorphology, clinic, diagnosis.	2
34.	Acute purulent pulpitis: pathomorphology, clinic, diagnosis.	2
35.	Chronic simple (fibrous) pulpitis: pathomorphology, clinic, diagnosis.	2
36.	Chronic hypertrophic pulpitis: etiology, pathomorphology, clinic, diagnosis.	2
37.	Chronic gangrenous pulpitis: pathomorphology, clinic, diagnosis. Necrosis and atrophy.	2
38.	Concrementous and root pulpitis: etiology and pathogenesis, pathomorphology, clinic, diagnosis.	2
39.	Exacerbation of chronic pulpitis: pathomorphology, clinic, diagnosis.	2
40.	Methods of anesthesia with pulpitis. Medical products and methods of their application. Premedication.	2
41.	Methods of treating pulpitis. Justification of the choice of the method of treatment of pulpitis, depending on the form and general state of the organism. Method of pulp preservation: indications for application. Method of treatment. Medical products, their prescriptions. Effectiveness of application and possible complications.	2

42.	Vital amputation method of treatment of pulpitis: indications, methods, medicines. The effectiveness of the method.	2
43.	Vital extirpation method of treatment of pulpitis: indications, methods, medicines. Effectiveness of the method, possible complications. Diathermocoagulation. Indications, methods of conduction, complications.	2
44.	Devitalisation of pulp: indications for use, method of holding, medicines. Indications, stages of treatment, modern technologies. Possible complications and their elimination. The effectiveness of the method.	2
45.	Combination method of treatment of pulpitis. Indications for use. Method of holding: stages, medicines. Disadvantages and possible complications	2
46.	Silers and philers for sealing of root canals at pulpitis: groups, properties, indications for use. Methods of sealing the root canals in the treatment of pulp by the central pin method, vertical condensation of gutta-percha, cold and warm lateral condensation of gutta-percha. Mistakes and complications.	2
47.	Writing a medical card for patient with various forms of pulpitis.	2
48.	Module 3.	2
49.	Apical periodontitis: etiology, pathogenesis, classification (IG Lukomskogo, MA Groshikova, SA Vayndruha, MKH-10). Pathological anatomy of acute and chronic apical periodontitis.	2
50.	Acute medicational and traumatic apical periodontitis: etiology, pathogenesis, clinic, diagnostics. Acute serous apical periodontitis of infectious genesis: clinic, diagnostics.	2
51.	Acute purulent apical periodontitis: etiology, pathogenesis, clinic, diagnostics.	2
52.	Chronic fibrous, granulating, granulomatous apical periodontitis: etiology, pathogenesis, clinic, diagnostics.	2
53.	Exacerbation of chronic apical periodontitis: etiology, pathogenesis, clinic, diagnostics. Complications of periodontitis with periostitis.	2
54.	X-ray diagnostics of apical periodontitis. The concept of osteosclerosis, osteoporosis, destruction, deformation, hypercemosis.	2
55.	Treatment of acute serous and purulent apical periodontitis of infectious and non-infectious origin (medical and traumatic) origin. Emergency aid. Sequence and features of treatment stages. Antidote therapy. Modern technologies and tools for processing root canals. Sealing features.	2
56.	Treatment of chronic apical periodontitis of single-root and multi-root teeth. Principles of treatment. Methods of treatment of the inflammatory source of infection. Consistency and peculiarities of treatment stages. Effectiveness of treatment. Treatment of apical periodontitis in a shorter period. Mistakes in the diagnosis and treatment of periodontitis. Causes, methods of elimination and prevention.	2
57.	Use of physical factors in the treatment of pulpitis and apical periodontitis. Methods	2
58.	Writing a medical card for patient with various forms of apical periodontitis.	2
59.	The final module control 4.	2
60.	Final semester certification (oral exam)	2
Разом		120

6.5. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна
V семестр		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	12
2	Підготовка до контролю засвоєння змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	2
3	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
	Спеціальні методи обстеження тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота.	1
	Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.	1
4	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	4
	Всього за V семестр	20
VI семестр		
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	31
2	Підготовка до контролю засвоєння змістових модулів – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	2
3	Самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять:	
	Методи ізоляції зуба від слини при ендодонтчному лікуванні. Набір для накладання кофердаму: склад, призначення. Етапи накладання кофердаму залежно від клінічної ситуації.	1
	Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації вітальних зубів та зубів після ендодонтчного лікування.	1
4	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	5
	Всього за VI семестр	40
	Разом	60

6.6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

- а) використання орієнтовних карт, для організації самостійної роботи з метою :
- оволодіння індивідуальними прийомами переробки великих обсягів інформації з терапевтичної стоматології ;
 - опанування універсальними прийомами структурування матеріалу ;
 - визначення логічних зв'язків між елементами теоретичної інформації;
 - орієнтування на конкретні форми фіксації результатів.
- б) самостійний пошук нових невідомих даних про методи препарування твердих тканин зуба.
- в) використання експериментальних лабораторних методів дослідження з матеріалознавства в терапевтичній стоматології.
- г) науково-дослідна робота студента.

ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Перелік теоретичних питань до модуля № 1

«Методи обстеження стоматологічного хворого»

1. Терапевтична стоматологія, як основна стоматологічна дисципліна. Задачі терапевтичної стоматології, взаємозв'язок із загальними клінічними та стоматологічними дисциплінами. Розділи терапевтичної стоматології. Вклад Є.М. Гофунга, І.О. Новіка у вирішення актуальних проблем стоматології.
2. Структура стоматологічної поліклініки та її терапевтичного відділення. Оснащення робочого місця лікаря-стоматолога. Етика та деонтологія в стоматології. Ятрогенні захворювання.
3. Професійні захворювання лікаря-стоматолога та їх профілактика.
4. Невідкладні стани в терапевтичній стоматології: причини розвитку, клінічні прояви. Надання невідкладної допомоги.
5. Принципи та схема обстеження стоматологічного хворого. Значення та інформативність суб'єктивного методу обстеження, послідовність його проведення.
6. Основні методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, їх інформативність та значення.
7. Додаткові методи об'єктивного обстеження стоматологічного пацієнта: методика проведення, інтерпретація результатів.
8. Медична документація терапевтичного прийому (наказ МОЗ № 110). Медична карта стоматологічного хворого (ф.043/О) – медичний, науковий та юридичний документ.
9. Гігієна порожнини рота. Засоби та методи. Значення зубної бляшки в патогенезі карієсу зубів.
10. Визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною, якісна і кількісна характеристика, інтерпретація результатів.
11. Визначення гігієнічного індексу за Green-Vermillion, інтерпретація результатів.
12. Визначення індексу ефективності гігієни порожнини рота за Podshadley, Haley, інтерпретація результатів.
13. Зубні нашарування. Види, склад. Механізм утворення зубного нальоту та зубного каменю. Значення зубної бляшки у виникненні карієсу.
14. Поняття професіональної чистки зубів. Визначення, методи видалення зубних відкладень, засоби та інструменти.

Перелік практичних завдань до модуля № 1

«Методи обстеження стоматологічного хворого»

1. Вміти обладнати стоматологічний кабінет і забезпечити його функціонування з дотриманням гігієнічних вимог та основ ергономіки в стоматології.
2. Використовувати правила техніки безпеки в роботі з електричними приладами, універсальними установками та зуболікарськими кріслами, сильнодіючими медикаментозними засобами, дрібним ендодонтичним інструментарієм.
3. Надати лікарську допомогу при непритомності, колапсі, шоці, алергічних реакціях, гіпертонічному кризі.
4. Провести суб'єктивне обстеження пацієнта: зібрати скарги, анамнез захворювання і життя.
5. Провести основні методи об'єктивного обстеження: зовнішній огляд пацієнта, огляд присінка та власне порожнини рота.
6. Провести обстеження місця захворювання: огляд каріозної порожнини, зондування, перкусію, пальпацію.
7. Провести допоміжні методи обстеження пацієнта: термодіагностику, ЕОД, карієс-маркування (вітальне фарбування) тощо.
8. Дати оцінку результатів допоміжних методів обстеження пацієнта: термодіагностики, ЕОД, карієс-маркування (вітальне фарбування) тощо.

9. Оцінити результати клінічних аналізів крові та сечі.
10. Заповнити амбулаторну карту стоматологічного хворого, листок щоденного обліку пацієнтів.
11. Виписати направлення в фізіотерапевтичний кабінет, на консультацію до інших спеціалістів, на рентгенологічне, алергологічне обстеження.
12. Провести визначення гігієнічного індексу за Федоровим-Володкіною та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
13. Провести визначення гігієнічного індексу за Green-Vermillion та дати оцінку стану гігієни порожнини рота.
14. Провести видалення зубного нальоту, та зубного каменю різними способами: механічним, фізичним, хімічним.
15. Провести професійну гігієну порожнини рота.
16. Провести оцінку ефективності гігієни порожнини рота.

Перелік теоретичних питань до модуля № 2

«Ураження твердих тканин зубів. Карієс та некаріозні ураження зубів»

1. Карієс зуба. Визначення. Епідеміологія карієсу: розповсюдженість, інтенсивність, приріст інтенсивності; методики їх визначення.
2. Карієс зуба. Визначення. Класифікація карієсу (робоча).
3. Теорія виникнення та розвитку карієсу Міллера. Суть, позитивні та негативні сторони.
4. Теорія виникнення та розвитку карієсу Д.А. Ентіна. Суть, позитивні та негативні сторони.
5. Теорія виникнення та розвитку карієсу А.І. Рибаківа. Суть, позитивні та негативні сторони.
6. Теорії виникнення та розвитку карієсу Є.В. Боровського. Суть, позитивні та негативні сторони.
7. Сучасне трактування етіології карієсу зубів. Види мікроорганізмів ротової порожнини. Фактори, що обумовлюють їх карієсогенність.
8. Тест емалевої резистентності. Суть, методика проведення, інтерпретація результатів.
9. Поняття структурної та функціональної резистентності емалі. Поняття та значення зубного ліквору.
10. Поняття резистентності твердих тканин зуба. Методика проведення та інтерпретація ТЕР-тесту.
11. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого початкового (встадії плями) карієсу.
12. Лікування гострого початкового карієсу (в стадії білої плями). Лікарські засоби, методика проведення.
13. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого поверхневого карієсу.
14. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного поверхневого карієсу.
15. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого середнього карієсу.
16. Послідовність і етапи лікування гострого середнього карієсу.
17. Патоморфологічні зміни тканин зубів при хронічному середньому карієсі.
18. Клініка, діагностика хронічного середнього карієсу.
19. Патоморфологія, клініка, діагностика гострого глибокого карієсу.
20. Лікування гострого та хронічного середнього карієсу.
21. Методи ізоляції зуба від слини. Набір для накладання кофердаму: склад, призначення. Накладання кофердаму в залежності від клінічної ситуації.
22. Послідовність та особливості етапів лікування гострого глибокого карієсу в одне відвідування. Лікувальні пасти: групи, склад, властивості, механізм дії, особливості приготування і накладання.
23. Лікування гострого глибокого карієсу в два відвідування. Послідовність та особливості етапів.
24. Патоморфологія, клініка, діагностика хронічного глибокого карієсу.
25. Лікування хронічного глибокого карієсу. Послідовність етапів та особливості лікування.
26. Квітучий карієс: визначення, причини розвитку, клінічні прояви та діагностика.

27. Вибір тактики препарування каріозних порожнин з урахуванням індивідуальної карієсрезистентності та вітальності зуба, властивостей пломбувальних матеріалів.
28. Лікування квітучого карієсу. Групи лікарських засобів, особливості призначення, дозування.
29. Патоморфологія, клініка та діагностика вторинного хронічного глибокого карієсу.
30. Причини виникнення та профілактика вторинного карієсу.
31. Некаріозні ураження зубів. Класифікація за Патрикєєвим. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, ендемічний флюороз. Класифікація флюорозу зубів за А.К. Ніколішиним.
32. Патоморфологія, клініка та діагностика некаріозних уражень, що виникають після прорізування зубів: травматичні та хімічні ураження.
33. Гіперестезія зубів: причини розвитку, види.
34. Лікування гіперестезії: групи сучасних десенситайзерів, склад, властивості, методики використання.
35. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування клиноподібного дефекту.
36. Патоморфологія, клініка, діагностика, лікування ерозії емалі зуба.
37. Зміни кольору зубів (дисколорити) та методи їх усунення.
38. Поняття реставрації зубів. Планування побудови реставрації. Інструменти та аксесуари для її проведення та фінішної обробки.
39. Методи і засоби знеболення при лікуванні карієсу.
40. Профілактика карієсу. Визначення. Види профілактики. Значення індивідуальної та суспільної профілактики.
41. Використання фізичних методів в комплексній терапії карієсу: показання, протипоказання, механізм дії, методика проведення.

Перелік практичних завдань до модуля № 2

«Ураження твердих тканин зубів. Карієс та некаріозні ураження зубів»

1. Діагностувати некаріозні ураження, що виникають до прорізування зубів: гіпоплазія, гіперплазія, флюороз зубів тощо.
2. Діагностувати некаріозні ураження, що виникають після прорізування зубів: травматичні ураження, хімічні ураження, ерозія емалі, гіперестезія, клиноподібний дефект.
3. Визначити розповсюдженість, інтенсивність та приріст інтенсивності карієсу.
4. Визначити стан резистентності емалі (тест емалевої резистентності).
5. Діагностувати гострий та хронічний початковий, поверхневий, середній, глибокий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
6. Провести внутрішньосиндрому диференціальну діагностику різних форм карієсу.
7. Діагностувати вторинний карієс депульпованих та недепульпованих зубів, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
8. Діагностувати квітучий карієс, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
9. Призначити загальне лікування квітучого карієсу.
10. Призначити і провести неоперативне лікування гострого початкового карієсу (ремінералізуючу терапію).
11. Призначити і провести оперативне лікування різних форм карієсу.
12. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове, інтралігаментарне, підокісне знеболення.
13. Призначити і провести односеансний метод лікування гострого глибокого карієсу з використанням одонтотропних паст.
14. Призначити і провести двохсеансний метод лікування гострого глибокого карієсу з використанням одонтотропних паст.
15. Призначити по показанням фізичні методи при комплексному лікуванні карієсу та некаріозних уражень зубів.
16. Призначити профілактичні заходи та провести профілактичні маніпуляції для запобігання виникнення карієсу;

17. Виявити помилки та ускладнення при діагностиці та лікуванні карієсу, використовуючи основні та додаткові методи обстеження, провести їх усунення.

Перелік теоретичних питань до модуля № 3

«Захворювання ендодонта - пульпіт. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика»

1. Клінічні та патоморфологічні прояви форм гострого та хронічного запалення пульпи.
2. Невідкладна допомога пацієнту з гострим гнійним пульпітом.
3. Показання та методика лікування пульпіту методом збереження життєдіяльності пульпи.
4. Показання та методика лікування пульпіту вітальним ампутаційним методом.
5. Показання та методика лікування пульпіту вітальним екстирпаційним методом.
6. Показання та методика лікування пульпіту девітальним екстирпаційним методом.
7. Показання та методика лікування пульпіту девітальним ампутаційним методом.
8. Показання та методика лікування пульпіту девітальним комбінованим методом.
9. Диференційоване пломбування каналів при різних клінічних ситуаціях лікування пульпітів.
10. Пломбування кореневих каналів при лікуванні пульпіту методами центрального штифта, вертикальної, холодної та теплої латеральної конденсації гутаперчі.
11. Помилки та ускладнення і способи їх усунення при пломбуванні кореневих каналів при лікуванні пульпіту.
12. Силлери, філлери. Класифікація. Спосіб застосування.
13. Імпрегнаційні методи сріблення.
14. Антисептичні, герметичні пов'язки.

Перелік практичних завдань до модуля № 3

«Захворювання ендодонта - пульпіт. Етіологія, патогенез. Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика»

1. Діагностувати різні за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення пульпи, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
2. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним пульпітом.
3. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту методом збереження життєдіяльності пульпи, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
4. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту вітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі лікувальних паст. Виписати рецепти.
5. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту вітальним екстирпаційним методом, використовуючи лікарські речовини гемостатичної, антисептичної дії.
6. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним екстирпаційним методом.
7. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним ампутаційним методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.
8. Призначити по показанням та провести лікування пульпіту девітальним комбінованим методом, використовуючи лікарські речовини різних груп в складі муміфікуючих рідин та паст. Виписати рецепти.
9. Провести пломбування каналів, диференційовано обрати силери різних груп для різних клінічних ситуацій при лікуванні пульпітів.
10. Пломбувати кореневі канали при лікуванні пульпіту методами центрального штифта, вертикальної, холодної та теплої латеральної конденсації гутаперчі.
11. Виявити причини помилок та ускладнень і способи їх усунення при пломбуванні кореневих каналів.

Перелік теоретичних питань до модуля № 4
«Захворювання ендодонта - періодонтит. Етіологія, патогенез.
Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика»

1. Клінічні та патоморфологічні прояви гострого та хронічного запалення верхівкового періодонтиту.
2. Внутрішньосиндромна диференціальна діагностика різних форм верхівкового періодонтиту.
3. Позасиндромна диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.
4. Рентгенологічна діагностика хронічних форм періодонтиту.
5. Поетапне лікування гострих форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів.
6. Невідкладна допомога пацієнту з гострим гнійним верхівковим періодонтитом.
7. Поетапне лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів, використовуючи різні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції.
8. Лікування хронічного верхівкового періодонтиту в одне відвідування, використовуючи сучасні технології обробки та пломбування кореневого каналу.
9. Фізичні методи при лікуванні різних форм періодонтиту: внутрішньоканальний електрофорез, депофорез, УВЧ-терапію, лазеротерапію, флюктуоризацію, д'Арсонвалізацію.
10. Помилки, допущені в діагностиці та на етапах лікування періодонтиту, маніпуляції для їх усунення.

Перелік практичних завдань до модуля № 4
«Захворювання ендодонта - періодонтит. Етіологія, патогенез.
Класифікація. Клініка, діагностика, лікування, профілактика»

1. Діагностувати різні за етіологією, патоморфологічними проявами форми гострого та хронічного запалення верхівкового періодонтиту, використовуючи основні та додаткові методи обстеження.
2. Проводити внутрішньосиндромну диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.
3. Проводити позасиндромну диференціальну діагностику різних форм верхівкового періодонтиту.
4. Проводити рентгенологічну діагностику хронічних форм періодонтиту.
5. Провести поетапне лікування гострих форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів.
6. Надати невідкладну допомогу пацієнту з гострим гнійним верхівковим періодонтитом.
7. Провести поетапне лікування хронічних форм верхівкового періодонтиту в залежності від етіологічних факторів, використовуючи різні методи впливу на заапикальне вогнище інфекції.
8. Призначити та провести лікування хронічного верхівкового періодонтиту в одне відвідування, використовуючи сучасні технології обробки та пломбування кореневого каналу.
9. Призначити фізичні методи при лікуванні різних форм періодонтиту: внутрішньоканальний електрофорез, депофорез, УВЧ-терапію, лазеротерапію, флюктуоризацію, д'Арсонвалізацію.
10. Виявляти помилки, допущені в діагностиці та на етапах лікування періодонтиту, проводити маніпуляції для їх усунення.

"ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ"
ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ЗАПИТАНЬ ДЛЯ ДИФЕРЕНЦІЙНОГО ЗАЛІКУ ТА
ПЕРЕВІДНОГО ІСПИТУ

1. Терапевтична стоматологія: визначення, завдання, зв'язок з іншими дисциплінами, успіхи, досягнення, проблеми.
2. Історичні етапи розвитку терапевтичної стоматології. Внесок вчених України в її розвиток (Ю.М. Гофунг, І.Й Новік, І.А.Бегельман, М.Ф. Данилевський та ін.).
3. Досягнення в терапевтичній стоматології. Стоматологічні журнали. Внесок вчених кафедри в розвиток проблем стоматології.
4. Медична етика та деонтологія в діяльності лікаря-стоматолога.
5. Облікова та звітна документація.
6. Типове оснащення стоматологічного кабінету. Стоматологічний інструментарій, методи стерилізації.
7. Розвиток зуба. Морфогенез тканин зуба, періодонту та пародонту.
8. Гістологічна будова, хімічний склад, фізіологічні особливості емалі.
9. Етапи мінералізації, розчинність емалі.
10. Гістологічна будова, хімічний склад, фізіологічні особливості дентину.
11. Гістологічна будова, хімічний склад, фізіологічні особливості цементу.
12. Будова пульпи зуба, її функції. Зміни пульпи у віковому аспекті та при захворюваннях.
13. Будова періодонту, його функції. Вікові та патологічні процеси, що відбуваються в пародонті.
14. Ротова рідина: механізм утворення, склад, функціональне значення.
15. Слина: хімічний склад, функції. Залежність складу слини від екзо- та ендогенних факторів.
16. Фізіологічні властивості слини. Роль слини в патологічних процесах порожнини рота.
17. Мікрофлора порожнини рота. Зміни складу мікроорганізмів під впливом різних чинників. Роль мікрофлори в патологічних процесах порожнини рота.
18. Клініко-анатомічні особливості будови різців, ікол, премолярів, молярів.
19. Класифікація каріозних порожнин за Блеком, атипові каріозні порожнини.
20. Етапи препарування каріозних порожнин. Принцип біологічної доцільності і технічної раціональності.
21. Сучасні інструменти для препарування каріозних порожнин. Стоматологічні бори: різновидність, розміри, матеріали для виготовлення.
22. Сучасне обладнання для роботи лікаря-стоматолога. Універсальні стоматологічні установки. Ритм роботи. Ергономіка лікаря-стоматолога.
23. Сучасний ендодонтичний інструментарій для очищення, розширення та пломбування кореневих каналів. Стандарти ISO.
24. Стоматологічний інструментарій для обстеження хворого та препарування каріозних порожнин зуба: різновиди, призначення та особливості застосування.
25. Мета, технологія, інструментарій для проведення I та II етапів препарування.
26. Мета, технологія, інструментарій для проведення III етапу препарування.
27. Мета, технологія, інструментарій для проведення IV етапу препарування.
28. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування I класу за Блеком.
29. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування II класу за Блеком.
30. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування III класу за Блеком.
31. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування IV класу за Блеком.
32. Варіанти локації каріозних порожнин. Особливості препарування та інструментарій для препарування V класу за Блеком.

33. Особливості препарування атипових та глибоких каріозних порожнин. Реакція зуба на препарування.
34. Помилки та ускладнення при препаруванні твердих тканин зуба.
35. Класифікація пломбувальних матеріалів, вимоги до них.
36. Поняття тимчасової пломби та герметичної пов'язки: показання до використання, матеріал, методика накладання, строки, правила видалення.
37. Ізолююча прокладка: визначення, мета та вимоги до накладання, матеріали, методика та особливості накладання залежно від класу та глибини каріозної порожнини.
38. Лікувальна прокладка: визначення, мета, матеріали, строки накладання.
39. Стоматологічні цементы, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
40. Силіко-фосфатні стоматологічні цементы, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
41. Силікатні стоматологічні цементы, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
42. Полікарбоксилатні цементы, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
43. Склоіономерні цементы, їх склад, властивості, показання до застосування, технологія замішування та пломбування.
44. Амальгама, її різновиди. Склад, властивості, показання до застосування, технологія пломбування, шліфування та полірування пломб.
45. Особливості препарування та пломбування каріозних порожнин амальгамою. Позитивні якості та недоліки амальгами, помилки та ускладнення при пломбуванні.
46. Композиційні пломбувальні матеріали хімічного та світлового затвердіння. Макронаповнені, мікронаповнені та гібридні композитні матеріали. Компомери. Загальна характеристика.
47. Евікрол. Склад, властивості, показання до використання, методика замішування, пломбування.
48. Терафіл-20. Склад, властивості, показання до використання, методика замішування, пломбування.
49. Призма ТРН, ЕСТА. Склад, властивості, показання до використання, методика пломбування, шліфування та полірування пломб.
50. Механізм адгезії різних пломбувальних матеріалів до тканин зуба. Адгезивні системи: склад, принцип взаємодії з тканинами зуба, технологія застосування.
51. Особливості препарування каріозної порожнини для пломбування композитом. Кислотне травлення: мета, технологія, помилки, ускладнення.
52. Помилки та ускладнення при роботі з композиційними пломбувальними матеріалами.
53. Вибір пломбувального матеріалу залежно від класу каріозної порожнини.
54. Пломбування порожнин I класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
55. Пломбування порожнин II класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
56. Пломбування порожнин III класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
57. Пломбування порожнин IV класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
58. Пломбування порожнин V класу за Блеком. Вибір матеріалу, накладання ізоляційної прокладки, техніка пломбування.
59. Поняття контактного пункту, значення його порушення в патології пародонту. Методи його відновлення.
60. Шліфування і полірування пломб. Інструментарій, сучасні технології. Відновлення анатомічної форми зуба за допомогою ковпачків, пара пульпарних штифтів (пінів).
61. Ендодонтія. Порожнина зуба, її топографія в різцях, іклах, пре молярах та молярах верхньої та нижньої щелепи.

62. Техніка та етапи розкриття порожнини зуба, інструментарій, помилки та ускладнення.
63. Трепанція коронок молярів: особливості, етапи, техніка, інструментарій, помилки та ускладнення.
64. Трепанція коронок премолярів: особливості, етапи, техніка, інструментарій, помилки та ускладнення.
65. Трепанція коронок ікол: особливості, етапи, техніка, інструментарій, помилки та ускладнення.
66. Трепанція коронок різців: особливості, етапи, техніка, інструментарій, помилки та ускладнення.
67. Поняття про ампутацію та екстирпацію пульпи. Методи, інструментарій, ускладнення.
68. Механічна обробка кореневого каналу; інструментарій, послідовність його використання.
69. Відлом інструменту в кореновому каналіб причини профілактика, методи видалення.
70. Технологія розширення кореневого каналу та апікального отвору: інструментарій, послідовність його використання, помилки та ускладнення.
71. Сучасний інструментарій для розширення і очищення корневих каналів. Степ-бек та краун-даун техніки.
72. Медикаментозна обробка корневих каналів: інструментарій, лікарські речовини, техніка.
73. Методика накладання девіталізуючої пасти: інструментарій, лікарські речовини, техніка.
74. Муміфікація та імпрегнація. Поняття, значення, показання, позитивні та негативні якості методів.
75. Сріблення кореневого каналу методом Пеккера. Показання, ускладнення.
76. Муміфікація пульпи: показання, методики. Муміфікуючи пасти. Ускладнення.
77. Класифікація матеріалів для пломбування корневих каналів. Вимоги до них, порівняльна характеристика.
78. Пластичні твердіючі пломбувальні матеріали, їх склад, показання до застосування. Методика приготування, техніка пломбування (фосфат-цемент, евідент та ін.).
79. Тверді матеріали (штифти) для пломбування корневих каналів. Їх різновиди, позитивні та негативні аспекти. Сучасні технології, їх загальна характеристика.
80. Помилки та ускладнення при ендодонтичному лікуванні і пломбуванні корневих каналів.
81. Діагностика стоматологічних захворювань. Складові компоненти діагностики, їх зміст.
82. Діагноз. Визначення і його складові. Семіотика і діагностика захворювань в терапевтичній стоматології.
83. Методи обстеження стоматологічного хворого: суб'єктивні, об'єктивні. Історія хвороби як медичний, юридичний та науковий документ.
84. Опитування хворого: скарги, анамнез хвороби та життя, алергологічний анамнез. Їх значення в діагностиці захворювання зубів.
85. Основні клінічні методи обстеження стоматологічного хворого, їх значення, методика проведення, інструментарій.
86. Допоміжні методи обстеження стоматологічного хворого, їх значення, показання до використання .
87. Класифікація не каріозних уражень зубів (В.К.Патрикєєва, МКХ-10).
88. не каріозні ураження зубів, що виникають до їх прорізування. Гіпоплазія емалі і флюороз зубів. Етіологія патогенез. Класифікація флюорозу А.К. Ніколішина. Діагностика, лікування. Способи відбілювання емалі. Профілактика.
89. Некаріозні ураження зубів, що виникають після прорізування: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування. Стирання твердих тканин зубів; гіперестезія.
90. Клиноподібний дефект: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
91. Ерозія емалі, некроз твердих тканин зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
92. Травма зубів: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
93. Зубний наліт. Механізм утворення, структура, фізичні властивості, хімічний склад. Мікроорганізми зубного нальоту. Методики видалення зубного нальоту.
94. Зубний камінь. Різновиди, механізм утворення. Методики видалення.

95. Поверхневі утворення на зубах (кутикула, пелікула). Механізм утворення. Структура, функціональне значення.
96. Карієс: визначення поняття, показники ураження карієсом, їх значення в організації стоматологічної допомоги населенню для оцінки ефективності лікування.
97. Вплив факторів навколишнього середовища на поширення та інтенсивність карієсу зубів. Частота ураження окремих груп зубів.
98. Теорія виникнення карієсу зубів Міллера. Переваги і недоліки. Внесок Д.А. Ентіна, І.Г. Лук омського у вирішення проблеми етіології патогенезу карієсу.
99. Експериментальний карієс. Внесок вітчизняних вчених в розробку проблеми карієсу (Н.С. Нікітін, М.Г.Бугайова, І.А.Бегельман, А.Є.Шарпенак).
- 100.Сучасні уявлення про етіологію і патогенез карієсу. Внесок А.І. Рибаківа, Є.В. Боровського, П.А.Леуса, В.Р.Окушко у вирішення проблеми.
- 101.Патологічна анатомія карієса зуба на різних стадіях процесу за даними променевої, електронними та поляризаційної мікроскопії. Зміни в пульпі при карієсі.
- 102.Класифікація карієсу. Початковий (стадія плями) гострий та хронічний карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування.
- 103.Загальне та місцеве консервативне лікування карієсу: показання, лікарські речовини, методики.
- 104.Поверхневий гострий та хронічний карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування.
- 105.Гострий середній карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування.
- 106.Хронічний середній карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування.
- 107.Гострий глибокий карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування.
- 108.Хронічний глибокий карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування.
- 109.Ускладнення при лікуванні гострого та хронічного глибокого карієсу, їх причини, методи запобігання і усунення.
- 110.Множинний та квітучий карієс: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
- 111.Вторинний карієс: причини, клініка, діагностика, лікування, профілактика.
- 112.Методи знеболення при лікуванні карієсу.
- 113.Стимуляція біологічних процесів пульпи при лікуванні карієсу: показання, лікарські препарати, методика.
- 114.Профілактика карієсу види, способи застосування. Гігієна порожнини рота. Оцінка ефективності, її роль в профілактиці та лікуванні карієсу.
- 115.Пульпіт. Етіологія, роль мікрофлори і шляхи проникнення інфекції. Патогенез пульпіту. Роль сенсибілізації організму.
- 116.Патологічна анатомія різних форм пульпіту. Внесок Ю.М. Гофунга, Є.В. Ковальова та інших в розробку проблеми.
- 117.Класифікація пульпіту Ю.М. Гофунга, КМІ, робоча класифікація кафедри пропедевтики терапевтичної стоматології УМСА, їх позитивні і негативні сторони.
- 118.Гіперемія пульпи: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
- 119.Гострий травматичний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, вибір методу лікування.
- 120.Гострий частковий (вогнищевий) пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
- 121.Гострий загальний (дифузний) пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
- 122.Гострий гнійний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, вибір методу лікування. Перша допомога.
- 123.хронічний простий (фіброзний) пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.

124. Хронічний гіпертрофічний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
125. Хронічний гангренозний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
126. Хронічний конкрементозний пульпіт: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
127. Загострення хронічного пульпіту: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
128. Запалення та некроз пульпи в інтактних і запломбованих зубах: причини, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
129. Консервативний метод лікування пульпіту: суть, обґрунтування та показання до застосування, лікувальні речовини, механізм їх дії на пульпу, методика лікування.
130. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту біологічним методом: причини, заходи запобігання та способи усунення. Позитивні і негативні сторони біологічного методу.
131. Хірургічні методи лікування пульпіту. Різновиди, показання до застосування, позитивні та негативні аспекти.
132. Засоби та речовини для знеболення пульпи, їх ефективність та методика використання. Невідкладна допомога при гострих формах пульпітів.
133. Вітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: суть методу, показання, методика, лікарські засоби, позитивні та негативні сторони методу.
134. Вітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, методика, ускладнення під час лікування та їх усунення. Позитивні та негативні сторони методу.
135. Девітальний екстирпаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, методика, ускладнення.
136. Девітальний ампутаційний метод лікування пульпіту: суть, показання, методика, ускладнення.
137. Помилки та ускладнення при лікуванні пульпіту хірургічними методами, їх причини, заходи запобігання та способи усунення.
138. Комбіновані методи лікування пульпіту: суть, показання, методика. Ускладнення.
139. Знеболення в клініці терапевтичної стоматології: види, лікарські препарати, ускладнення при їх використанні. Заходи запобігання та усунення ускладнень.
140. Етіологія та патогенез періодонтиту. Класифікація періодонтиту І.Г. Лук омського, С.А. Вайндруха.
141. Гострий серозний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
142. Гострий гнійний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, невідкладна допомога, лікування.
143. Хронічний фіброзний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
144. Хронічний гранулематозний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
145. Хронічний грануляційний періодонтит: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування.
146. Загострення хронічного періодонтиту: клініка, діагностика, диференціальна діагностика, невідкладна допомога, лікування.
147. Рентгенологічна характеристика змін в періодонті за С.А. Вайндрухом.
148. Особливості та основні етапи лікування періодонтиту в інтактних пломбованих зубах та в зубах з каріозною порожниною.
149. Лікування періодонтиту з важко прохідними і непрохідними кореневими каналами. Лікарські засоби та способи розширення корневих каналів.
150. Прискорені методи лікування періодонтиту: показання, лікарські речовини, методика.
151. Фізичні методи в комплексному лікуванні періодонтиту.
152. Ускладнення при лікуванні періодонтиту, їх причини, заходи запобігання, усунення та лікування.

153. Методика видалення пульпи та гнильних мас при різних формах пульпіту, періодонтиту. Лікарські речовини.
154. Лікування хронічного періодонтиту, ускладненого кореневою кісткою. Основні етапи лікування.
155. Використання сучасних технологій при лікуванні верхівкових форм періодонтиту.

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК, ЯКИМИ ПОВИННІ ВОЛОДІТИ СТУДЕНТИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ 3 – ГО КУРСУ ЗГІДНО ОСВІТНЬО – КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ

1. Обладнати стоматологічний кабінет і забезпечити його функціонування з дотриманням основ ергономіки в стоматології.
2. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
3. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря на терапевтичному прийомі.
4. Провести клінічне обстеження хворого з патологією зубів, правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження і лікування хворого.
5. Провести такі додаткові методи обстеження пацієнта та вміти їх оцінити: - ЕОД, - ТЕР.
6. Вміти аналізувати рентгенограми зубів.
7. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове та електрознеболення.
8. Препарувати каріозні порожнини.
9. Проводити розкриття порожнин зубів усіх груп.
10. Виконати ампутацію та екстирпацію пульпи.
11. Накладати девіталізуючі засоби при лікуванні пульпіту.
12. Лікувати запалення та ушкодження пульпи методом збереження її життєдіяльності.
13. Провести медикаментозну та інструментальну обробку кореневих каналів.
14. Виконати імпрегнацію, депофорез, запломбувати кореневі канали (пастами, цементами, штифтами).
15. Закрити перфорацію дна, стінок каріозної порожнини та порожнини зуба.
16. Накладати тимчасові пломби та герметичні пов'язки при лікуванні карієсу.
17. Пломбувати відпрепаровані порожнини цементами, амальгамою, композиційними матеріалами.
18. Провести шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.
19. Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні пульпіту, періодонтиту.
20. Провести інтрадентарний електрофорез.
21. Надати допомогу хворому при непритомності, колапсі, шоку.
22. Надати допомогу хворому при набряку Квінке, анафілактичному шоці.
23. Вміти провести штучне дихання та непрямий масаж серця.
24. Виписати рецепти медикаментів та призначити фізіотерапевтичне лікування.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби:

- а) питання I-III рівнів складності ;
- б) тести II-III рівнів складності ;
- в) задачі II-III рівнів складності ;
- г) професійні алгоритми ;
- д) таблиці, слайди, планшети ;
- е) навчальні альбоми ;
- є) орієнтовні карти для самостійної роботи з літературою ;
- ж) методичні рекомендації
- з) рекомендована література

Обладнання:

- а) фантоми;

Програмне забезпечення :

Дистанційна платформа MOODLE.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид. 2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
2. Терапевтична стоматологія: У 4 т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсіс: Підручник для мед. ВНЗ III—IV рів. акред. / За ред. А.В. Борисенка. - К.: Медицина, 2010. – 560 с.
3. Терапевтична стоматологія: підручник: У 4 т. – Т. 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін. – К.: Медицина, 2010. – 640 с.
4. Терапевтична стоматологія: підручник: У 4 т. – Т. 3. Захворювання пародонта / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін. – К.: Медицина, 2008. – 616 с.

Допоміжна література

1. Батіг В.М. Систематизоване викладення змісту навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія». Навчальний посібник. / В.М.Батіг, В.І.Струк. – Чернівці, 2016. – 227 с.
2. Белікова Н.І., Петрушанко Т.О., Беліков О.Б. Принципи біомеханіки шинування рухомих зубів. – К.: ТОВ НВП «Інтерсервіс, 2016. – 186 с.
3. Белоключая Г.Ф., Волинская Т.Б. Азбука ручного скейлинга. – К.: Изд-во компания «КИТ», 2011. – 68 с.
4. Борисенко А.В. Карієс. Пульпіт. Періодонтит: учебное пособие / А.В. Борисенко. – К.: ВСИ «Медицина», 2011. – 520 с. – (Секреты терапевтической стоматологии).
5. Борисенко А.В. Секреты лечения кариеса и реставрации зубов / А.В. Борисенко – М.: Книга плюс, 2005. – 527 с.
6. Борисенко А.В., Антоненко М.Ю., Сідельнікова Л.Ф. Практична пародонтологія / Науково-методичне видання. – К.: ТОВ «Доктор-Медіа», 2011. – 472 с.
7. Борисенко А.В. Заболевания пародонта: учеб.пособие / А.В. Борисенко. – К.: ВСИ «Медицина», 2013. – 456 с. - (Секреты терапевтической стоматологии).
8. Боровский Е.В. Терапевтическая стоматология. - М.: МИА, 2011. – 840 с.
9. Галузевий медико-економічний стандарт надання стоматологічної допомоги на I, II та III рівнях: Амбулаторна допомога / [К.М. Косенко, Ю.М. Бахуринський, В.Я. Скиба та ін.]. – Одеса: Астропринт, 2000. – 384 с.
10. Гасюк А.П., Король М.Д., Новосельцева Т.В. Пульпа зуба в норме и при патологии. – Полтава, 2004. – 124 с.
11. Грохольский А.П. Назубные отложения: их влияние на зубы, околозубные ткани и организм / А.П. Грохольский, Н.А. Кодола, Т.Д. Центило. – К.: Здоров'я, 2000. – 160 с.
12. Данилевський М.Ф. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / М.Ф. Данилевський, О.Ф. Несин, Ж.І. Рахній. – К., 1998. – 408 с.
13. Дерматостоматити / Г.С. Чучмай, Л.О. Цвих, С.С. Різник, Б.С. Гриник. – Львів, 1998. – 136 с.
14. Заболотний Т.Д., Борисенко А.В., Марков А.В., Шилівський І.В. Генералізований пародонтит. – Львів: ГалДент, 2011. – 240 с.
15. Заболотний Т.Д., Борисенко А.В., Пупін Т.І. Запальні захворювання пародонта. – Львів: ГалДент, 2013. – 206 с.
16. Заболевания пародонта: атлас / [Н.Ф. Данилевский, Е.А. Магид, П.А. Мухин и др.] / Под ред. Н.Ф. Данилевского. – 3-е изд., М.: Мед.информ. агенство, 1998. – 320 с.

17. Коваль Н.И., Несин А.Ф., Коваль Е.А. Заболевания губ. Клиническая картина. Диагностика. Дифференциальная диагностика. Лечение. Профилактика. – К.: Медицина, 2013. – 344 с.
18. Ковальов Є.В. Обстеження хворого та діагностика одонтопатології в клініці терапевтичної стоматології: навчально-методичний посібник / Є.В. Ковальов, І.Я. Марченко, М.А. Шундрік. – Полтава, 2005. – 124 с.
19. Ковальов Є.В. Періодонтит: навчальний посібник / Є.В. Ковальов, М.А. Шундрік, І.Я. Марченко. – Полтава, 2004. – 161 с.
20. Ковальов Є.В. Пульпіт. Патоморфологія. Клініка. Лікування: учбов. посібник / Є.В. Ковальов, В.М. Петрушанко, А.І. Сидорова. – Полтава, 1998. – 119 с.
21. Крок-2. Тести з терапевтичної стоматології. Збірник завдань для підготовки до тестового екзамену з терапевтичної стоматології. Тесты по терапевтической стоматологии. Сборник заданий для подготовки к тестовому экзамену по терапевтической стоматологии./ За ред. Проф. А.В. Борисенка. – К. : ВСВ «Медицина», 2011. – 286 с.
22. Кухта С.Й. Пародонтологія. Принципи комплексного лікування захворювань пародонта / С.Й. Кухта. – Львів: Світ, 1995. – 53 с.
23. Кухта С.Й. Терапевтична стоматологія: Тлумачний словник / С.Й. Кухта. – Львів: Світ, 1995. – 235 с.
24. Куроєдова В.Д., Коршенко В.О., Денисенко В.В. Проблеми ВІЛ/СНІДу в стоматології. – Полтава, 2010. – 96 с.
25. Куцевляк В.Ф., Лахтін Ю.В. Індексна оцінка пародонтального статусу: навчальний посібник. – 2 - ге вид., перероб. і доп. - Суми: видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2015. - 104 с.
26. Луцкая И.К., Мартов В.Ю. Лекарственные средства в стоматологии М.: Медицина, 2013. - 384 с.
27. Мащенко І.С. Запальні та дистрофічні захворювання пародонта: навчальний посібник. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2003. – 241с.
28. Мащенко І.С. Лікування і профілактика карієсу зубів: навчальний посібник / І.С.Мащенко, Т.П. Кравець. – Дніпропетровськ: АРТ-Прес, 2003. – 307с.
29. Мельничук Г.М. Практична одонтологія: курс лекцій із карієсу та некарієзних уражень зубів, пульпіту і періодонтиту: навчальний посібник / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко. – Івано-Франківськ, 2003. – 392 с.
30. Мельничук Г.М. Гінгівіт, пародонтит, пародонтоз: особливості лікування: навчальний посібник / Г.М. Мельничук, М.М. Рожко, Л.В.Завербна. – Івано-Франківськ, 2011. – 328 с.
31. Морозова С.И., Савельева Н.А. Заболевания слизистой оболочки рта: Атлас. – М. МИА, 2012. – 272 с.
32. Наказ МОЗ України “Про затвердження нормативів надання медичної допомоги та показників якості медичної допомоги” за №507 від 28.12.2002 р.
33. Невідкладні стани у стоматологічній практиці: навч. посіб./ І.М.Скрипник, П.М.Скрипников, Л.Я.Богашова, О.Ф.Гопко. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 224 с.
34. Николишин А.К. Современная эндодонтия практического врача / А.К. Николишин. – Полтава: Дивосвіт, 2017. - 232 с
35. Ніколішин А.К. Флюороз зубів / А.К. Ніколішин. – Полтава, 1999. – 135 с.
36. Ніколішин А.К., Кайдашев І.П., Геранін С.І. Односеансний метод лікування пульпіту. – Полтава, 2011. – 132 с.
37. Остеотропна терапія в пародонтології: навчальний посібник / В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк. – Івано-Франківськ, 2001. – 23 с.
38. Пародонтологія: національно керівництво / под ред. проф. Л.А. Дмитриевой. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2014. – 704 с.
39. Петрушанко Т.О. Вірусні інфекції, прояви в щелепно-лицевій ділянці, фармакотерапія та профілактика: навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, С.Ю. Чечотіна, Т.Д. Бублій. - Полтава, 2013. - 170 с.

40. Петрушанко Т.А. Стоматологические аспекты аллергии: Учебное пособие для иностранных студентов / Т.А. Петрушанко, Э.В. Николишина. К.: ТОВ НВП «Інтерсервіс», 2016. – 104 с.
41. Пропедевтика терапевтичної стоматології [Текст]: підруч. для студ. стом. факул. вищ. навч. закл. МОЗ України / Марченко І.Я., Назаренко З.Ю., Павленко С.А. та ін.; під заг. ред. Ткаченко І.М.; ВДНЗУ «УМСА» – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016 р. – 439 с.
42. Протоколи надання медичної допомоги за спеціальностями „ортопедична стоматологія”, „терапевтична стоматологія”, „хірургічна стоматологія”, „ортодонція”, „дитяча терапевтична стоматологія”, „дитяча хірургічна стоматологія”: Нормативне виробничо-практичне видання. – К.: МНІАЦ медичної статистики; МВЦ „Медінформ”, 2007. – 236 с.
43. Рибалов О.В., Литовченко І.Ю. Пародонтит: діагностика та комплексне лікування. – Полтава, 2000.– 159 с.
44. Фармакотерапія в стоматології: навчальний посібник / В.І. Герелюк, Н.В. Нейко, Т.Д. Павлюк, В.В. Материнський. - Івано-Франківськ, 2001.–58 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Електронний ресурс[http://dental-ss.org.ua/load /kniga_stomatologia /terapevticheskaja/8]
2. Електронний ресурс[<http://www.stomatkniga.ru/index.php?start=48>]
3. Електронний ресурс[http://stomatbook.blogspot.com/p/blog-page_14.html]
4. Електронний ресурс [<http://www.mosdental.ru/Pages/Page28.1.html>]
5. Електронний ресурс [http://mirknig.com/knigi/nauka_ucheba/1181309066-terapevticheskaya-stomatologiya-uchebnik.html]